

Asia: VN/2245/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamisesta

Vastaajan rooli ja toimiala. Valitse parhaiten kuvaava

1. Tekijä tai esittävä taiteilija (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

2. Sisältöteollisuus (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

TV- tai radioyhtiö

3. Välittäjät (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

4. Työntekijä- tai työnantajaliitto

-

5. Kulttuuriperintöorganisaatio (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

6. Opetus- ja tutkimusalan organisaatio

-

7. Julkinen sektori

-

8. Kansalainen, kuluttaja tai muu loppukäyttäjä (ml. näitä edustavat yhdistykset ja organisaatiot) tai muu yhteisö

-

Yleistä. Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa

Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa. Jättäkää tällöin vastaamatta tätä seuraaviin kysymyksiin.

-

1. Kysymyksiä esityksestä kokonaisuudessaan

Esityksellä pyritään modernisoimaan tekijänoikeutta ja saattamaan se paremmin vastaamaan digitaalisen ajan vaatimuksia. Onko esitys kokonaisuudessaan oikeansuuntainen?

Emme ota kantaa/Emme osaa sanoa

Esityksessä pyritään saavuttamaan oikeudenmukainen tasapaino tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden, sisältöteollisuuden ja muiden kaupallisten toimijoiden sekä yhteiskunnan (ml. kulttuuriperintölaitosten, oppilaitosten ja kansalaisten ja loppukäyttäjien) etujen välillä. Onko esitys kokonaisuudessaan tältä osin oikeansuuntainen?

Kyllä

Puuttuuko esityksestä kokonaan jotain sellaista, mistä olisi tarpeen säätää tässä yhteydessä? Mikä?

-

2. Kysymyksiä tekstin- ja tiedonlouhinnasta (TekL 13 b §, DSM-direktiivin 3 ja 4 artikla)

Tekijänoikeuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 b § kappaleen valmistamisesta tiedonlouhintaa varten. Pykälällä pannaan täytäntöön DSM-direktiivin 3 artikla (tiedonlouhinta tieteelliseen tarkoitukseen) ja 4 artikla (tiedonlouhinta yleiseen tarkoitukseen). Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

-

3. Kysymyksiä teosten käytöstä opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14, 18, 19 a, 21, 50 c, 64 c §, DSM-direktiivin 5 artikla)

a. Teosten käyttäminen opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14 §:n 1 ja 4 momentti)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. Opetuksessa käytettävät kokoomateokset (TekL 18 §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

-

c. Korvausta hallinnoiva yhteishallinnointiorganisaatio (TekL 19 a §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Julkinen esittäminen (TekL 21 §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

e. Opetuskäyttöä koskevan rajoituksen alueellinen soveltaminen (TekL 64 c §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

4. Kysymyksiä kulttuuriperinnön säilyttämisestä (TekL 16.1 §, 16 d ja 16 e §, DSM-direktiivin 6 artikla)

Tekijänoikeuslain 16 §:n 1 momentissa säädettäisiin yleisölle avoimen yleishyödyllisen kirjaston, arkiston tai museon oikeudesta valmistaa kappaleita omissa kokoelmissaan olevasta teoksesta kulttuuriperinnön säilyttämistä varten. Nykyistä 16 d ja 16 e §:ää muutettaisiin niin, että valtioneuvoston asetuksen sijasta arkistoja, kirjastoja ja museoita koskevien säännösten organisatorisesta soveltamisalasta säädettäisiin jatkossa tyhjentävästi 16 e §:ssä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

5.1. Yleisiä kysymyksiä, jotka liittyvät kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöön kulttuuriperintölaitoksissa

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käytöstä kulttuuriperintölaitoksissa säädettäisiin 16 g – 16 j §:ssä. Käytön piiriin voisi kuulua ainoastaan kulttuuriperintölaitosten kokoelmiin kuuluvia teoksia. Valmistelussa on lähdetty siitä, että direktiivin salliman ”kaupallisesta jakelusta poistuneen teoksen (tai teosjoukon)” käytön tavoitteena on varmistaa, että sopimuslissenssin tai tekijänoikeuden rajoituksen nojalla tapahtuvalla käytöllä ei olisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia teosten kaupallisiin markkinoihin. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miten direktiivin käsite tulisi ymmärtää?

-

b. Ehdotetun 16 g §:n mukaan kulttuuriperintölaitoksen kokoelmissa olevan teoksen tai teosten joukon saisi sopimuslisenssin nojalla saattaa yleisön saataviin maantieteelliset rajat ylittävästi (64 d §). Yhdyttekö siihen, että on tarkoituksenmukaista, että yhteishallinnointiorganisaatio tekee arvioinnin siitä, voidaanko käyttölupa teokseen myöntää siten, ettei sillä olisi haitallista vaikutusta käyttöluvan kohteena olevan teosjoukon kaupallisiin markkinoihin? Jos ette, kenen tulisi tehdä tämä arvio ja millä perusteilla arvio tulee tehdä?

-

c. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttämisestä tekijänoikeuden rajoituksen nojalla eräissä tapauksissa säädettäisiin 16 h §:ssä. Pykälässä asetetaan tietyt kriteerit, joiden täyttyessä teoksen voidaan katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta, ellei tiedossa ole, että teos on edelleen kaupallisessa jakelussa. Kriteerien tavoitteena on helpottaa sen arvioimista, milloin teoksen voidaan (yleensä) katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta. Onko säännöksistä apua sen arvioimisessa, millä edellytyksin teoksia saa käyttää tekijänoikeuden rajoituksen nojalla?

-

d. Ehdotetun 16 j §:n mukaan pääasiallinen vastuu tietojen ilmoittamisesta Euroopan immateriaalioikeusvirastoon olisi kulttuuriperintölaitoksilla. Kielto-oikeuden käyttämisestä voisi ilmoittaa myös yhteishallinnointiorganisaatio. Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä ns. yhteyspisteestä (Contact Point), joka päättäisi, mitkä organisaatiot voivat käyttää Euroopan immateriaalioikeusviraston kaupallisesta jakelusta poistuneita teoksia koskevaa tietokantaa. Tarvitaanko Suomessa tällaista yhteyspistettä ja jos tarvitaan, minkä tahon tulisi hoitaa tehtävä?

-

5.2. Tarkemmat pykäläkohtaiset kannat TekL 16 g - 16 j sekä 64 d §:stä

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen sopimuslisenssin nojalla (TekL 16 g §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen rajoituksen nojalla eräissä tilanteissa (TekL 16 h)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

c. Kielto-oikeuden käyttäminen (TekL 16 i §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöä koskevien tietojen rekisteröinti (TekL 16 j §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

6. Kysymyksiä sopimuslisenssijärjestelmästä (TekL 26 §, DSM-direktiivin 12 artikla)

a. DSM-direktiivin 12 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää vaikutukseltaan laajennetusta kollektiivisesta lisensioinnista. Suomessa hyödynnettäisiin tämä kansallinen liikkumavara säilyttämällä tekijänoikeuslain 26 §:ssä säädetty sopimuslisenssijärjestelmä. Pykälää ehdotetaan kuitenkin direktiivin perusteella tarkennettavaksi. Samassa yhteydessä tehtäisiin eräitä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia pykälään. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. DSM-direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a-alakohdassa edellytetään yhteishallinnointiorganisaation olevan valtuutustensa perusteella riittävän edustava lisenssin kohteena olevien teosten oikeudenhaltijoiden ja oikeuksien suhteen. Miten riittävä edustavuus varmistetaan, ja miten sitä tulisi arvioida sopimuslisenssiorganisaation hyväksymisen yhteydessä?

-

c. Olennaisimmat muutokset 26 §:ssä koskisivat direktiivin 12 artiklan mukaista veloitetta tiedottaa tekijöille sopimuslisensseistä, tekijän oikeudesta hakea korvausta sekä kiello-oikeuden käyttämisestä. Ehdotus perustuu siihen, että yhteishallinnointiorganisaatiot itse esittävät suunnitelman siitä, miten tekijöille (ja erityisesti ns. ”ulkopuolisille tekijöille”) tiedotetaan direktiivin edellyttämistä asioita. Näin tarvittavat toimenpiteet pysyisivät oikeasuhtaisina tekijöiden etua ajatellen. Onko tämä lähtökohta perusteltu, vai tulisiko tiedottamisesta säätää tarkemmin laissa ns. ”ulkopuolisten tekijöiden” oikeuksien turvaamiseksi? Jos pitäisi säätää tarkemmin, mitä veloitteita tulisi asettaa?

-

7.1. Alkuperäinen lähetystoiminta

Pykäliin ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on selkeyttää nykyisiä, varsin vaikeaselkoisina pidettyjä säännöksiä. Lisäksi ehdotuksella pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiiviä siten, että 25 f §:ssä alkuperäiseen lähetystoimintaan rinnastettaisiin lähettäjäyritysten verkko-oheispalvelut (esim. YLE Arena) ja 64 b §:ään tehtävällä muutoksella varmistettaisiin, että alkuperäiseen lähetystoimintaan hankitut oikeudet kattavat myös radiolähetysten sekä television uutis- ja ajankohtaisohjelmien lähettämisen EU:n alueella, ellei toisin ole sovittu. Verkkolähetysdirektiivin 8 artiklan säännökset, jotka koskevat oikeuksien hankkimista silloin, kun lähettäjäyritys ei oman toimintansa puitteissa itse lainkaan lähetä lähetystä, vaan sen tekee jakelijayritys, ehdotetaan sisällytettäväksi alkuperäistä lähetystoimintaa koskevaan 25 f §:ään. Direktiivi mahdollistaa sen, että tällaisissa tapauksissa voidaan nojautua

samankaltaiseen lisensiointimalliin kuin edelleenlähetyksen yhteydessä. Valmistelussa on arvioitu, että Suomessa ei esiinny direktiivin 8 artiklassa tarkoitettuja tilanteita, eikä siten ole pidetty tarpeellisena käyttää hyväksi direktiivin tarjoamaa mahdollisuutta, että tarvittavia oikeuksia voitaisiin hankkia pakollista kollektiivista hallinnointia koskevan sääntelyn perusteella yhteishallinnointiorganisaatiolta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

MTV:n näkemyksen mukaan ko. pykälästä tulisi käydä selvästi ilmi, että suoraan sopiminen oikeudenhaltijan kanssa on ensimmäinen vaihtoehto ja sopimuslisenssi on aina toissijainen. Lisäksi ehdotetun lainsäädännön 4 momentti on muutettava teknologianeutraaliksi. Tarkemmat perustelut alla.

Lainsäätäjän tulisi ko. pykälässä selkeästi ilmaista, että suoraan sopiminen oikeudenhaltijan kanssa on ensimmäinen vaihtoehto ja sopimuslisenssi on aina toissijainen vaihtoehto. MTV ehdottaa, että 25.1f §:stä poistetaan ”Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske näytelmäteosta, elokuvateosta eikä muutakaan teosta, jos tekijä on kieltänyt teoksen lähettämisen.” Ko. pykälän kohta ei enää näytä olevan linjassa nykykäytännön kanssa, jonka mukaan oikeudenhaltija voi käytännössä aina rajata teoksiaan kollektiivihallinnoinnin ulkopuolelle kiello-oikeutta hyödyntämällä. Ehdotamme, että 25.1f §:n toinen lause poistetaan ja tilalle säädetään ”...tai ensisijaisesti sopimalla suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa.” Tämä selventäisi myös tekijänoikeutta syvällisesti ymmärtämättömille, että pääsääntönä on aina suoraan sopiminen ja sopimuslisenssi on järjestelmänä toissijaisesti hyödynnettävä. Sama suoran sopimisen periaate tulisi lisätä myös pykälän 3. momenttiin. Kokonaisuudessaan 1. momentti siis kuuluisi: ”Lähetäjäyrittäjä saa lähettää teoksen sopimuslisenssin nojalla siten kuin 26 §:ssä säädetään tai ensisijaisesti sopimalla asiasta suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa”. 3. momentti kuuluisi: ”Teoksen käyttämiseksi 2 momentissa säädettyä useammin tai vuotta pidemmän ajan lähetäjäyrittäjä saa valmistaa tai valmistuttaa teoksesta kappaleen sopimuslisenssin nojalla siten kuin 26 §:ssä säädetään tai ensisijaisesti oikeudenhaltijoiden kanssa asiasta suoraan sopien”.

Ehdotetun lain 4 momentin mukaan alkuperäiseksi lähettämiseksi katsottaisiin kaikki lähettäminen, joka tapahtuu samanaikaisesti kuin saman lähetäjäyrittäjän lähetyksen maanpäällisessä verkossa sekä teoksen saattaminen yleisön saataviin lähetäjäyrittäjän oheispalvelussa. Viittaus maanpäälliseen verkkoon johtaisi tilanteeseen, jossa maanpäällisen verkon eli esimerkiksi antenni-tv-verkon käyttäminen on edellytys, että muut samanaikaiset saman lähetäjäyrittäjän lähetykset katsottaisiin alkuperäiseksi lähettämiseksi. Ehdotettu lainsäädännös on muutettava teknologianeutraaliksi niin, että lähettämistä ei sidota tiettyyn teknologiaan, jotta alkuperäisen lähettämisen määritelmä täyttyisi.

Pykälän viimeisessä momentissa säädetään ns. suora siirrosta. Ehdotuksen mukaan sopimuslisenssijärjestön ns. suora siirtoon antama lupa kattaa sekä lähetäjäyrittäjän että jakelijan toimet. Kohta ei ota kantaa korvauksen suuruuteen. MTV:n näkemyksen mukaan pykälässä tulisi tuoda selvästi esille, että tilanteessa ei kuitenkaan ole oikeutta tuplakorvaukseen, vaikka lupa

"kattaa molempien toimet". Kyseisessä tilanteessa tapahtuu vain yksi alkuperäinen lähettäminen, siksi vain yksi korvaus.

7.2. Radio- ja televisio-ohjelmien edelleenlähettäminen

Tekijänoikeuslain 25 h §:ssä säädetään radio- ja televisiolähetysten samanaikaisesta ja muuttamattomasta edelleenlähettämisestä. Säännöksillä virtaviivaistetaan lisensointimarkkinoiden toimintaa tilanteessa, jossa oikeuksien hankkiminen voisi muuten olla haastavaa. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiivin säännökset ja selkeytettäisiin edelleenlähettämistä koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan, että myös lähettäjäyrittäjien verkko-oheispalveluiden edelleen lähettäminen olisi mahdollista hankkimalla tarvittavat oikeudet yhteishallinnointiorganisaatiolta sekä edellyttäen, että myös lähettäjäyrittäjien suostumus on saatu. Taustalla on se, että verkko-oheispalveluihin usein estetään pääsy asettamalla teknisiä esteitä, ns. maarajoituksia. Esimerkiksi Ruotsin SVT:n kanavien edelleenlähettämiseen on mahdollista hankkia oikeuksia keskitetysti, mutta tämä ei ole koskenut SVT:n verkko-oheispalveluita. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Ehdotettuun pykälään tulee sopimusvapautta kunnioittaen sisällyttää, että tekijänoikeuksien edelleenlähettämisestä sovittaessa suoraan sopiminen on pääsääntö ja kollektiivilisensointi toissijaista. Lisäksi MTV vastustaa ehdotettua muutosta, jonka mukaan lähettäjäyrittäjä ei saisi kieltää edelleenlähettämistä ilman perusteltua syytä tai asettaa sille kohtuuttomia ehtoja. Lähettäjäyrittäjien verkko-oheispalveluiden edelleen lähettämisen lisensoiminen kollektiivisesti ei ole mahdollista ja tämä tulisi poistaa ehdotuksesta. Tarkemmat perustelut alla.

Ehdotetussa muodossaan edelleenlähettämistä koskevasta 25h §:stä ei käy selkeästi ilmi, että tekijänoikeuksista sovittaessa suoraan sopiminen on pääsääntö ja kollektiivilisensointi on toissijaista. Erityisesti aiemman 25.2h §:n poisto saattaa aiheuttaa jopa väärinkäsityksen, että suoraan sopiminen ei olisi lainkaan mahdollista. Sopimusvapaus tässäkin asiassa on säilytettävä ja pykälään on sisällytettävä lauseke, josta käy ilmi suoran sopimisen ensisijaisuus.

MTV vastustaa ehdotettua muutosta, jonka mukaan lähettäjäyrittäjä ei saisi kieltää edelleenlähettämistä ilman perusteltua syytä tai asettaa sille kohtuuttomia ehtoja. Ehdotettu muutos ylittää sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivin että verkkolähetysdirektiivin veloitteet, joiden mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että neuvottelut käydään vilpittömässä mielessä ja huolehdittava siitä, että estetään neuvotteluaseman väärinkäyttö ja että neuvottelut käydään vilpittömästi. Ehdotettu muutos on sen pohjana olleista direktiiveistä poiketen muotoiltu siten, että se suojaa edelleenlähettäjäyhtiötä eli operaattoria, mutta ei lainkaan lähettäjäyhtiötä.

Ehdotettu muutos asettaisi lähettäjäryitykset kohtuuttoman huonoon asemaan neuvoteltaessa lähetykseen liittyvästä käytöstä erityisesti, kun ehdotuksen mukaan paitsi kotimaiset oheispalvelut myös kotimaisten kanavien edelleenlähettäminen (esim. OTT-lähettäminen) olisivat edelleenlähettämispöytäkirjan piirissä. Edelleenlähettäjäyhtiöt eli operaattorit ovat jo nyt erittäin vahvassa asemassa suhteessa lähettäjäyhtiöihin ja käytännössä lähettäjäyhtiöiden on haastavaa saada läpi omia ehtojaan neuvotteluissa operaattoreiden kanssa. Voimassaoleva 54.1§:n 5 kohta riittää turvaamaan edelleenlähettäjien oikeudet ja näkemyksemme mukaan täyttää myös sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivin että verkkolähetykdirektiivin velvoitteet. Jos 25h§:ään on välttämätöntä sisällyttää neuvotteluja koskeva momentti, sen tulisi olla muotoa "Neuvottelut radio- ja televisiolähetysten edelleenlähettämisestä tulee käydä vilpittömässä mielessä."

Esitysluonnoksen mukaan myös oheispalveluihin voisi saada sopimuslisenssillä edelleenlähettämisioikeuden. Tämä tulisi poistaa esitysluonnoksesta. Asiasta ei ole tehty vaikuttavuusarviota eikä se perustu direktiiviin. Käytännössä muutos voisi tarkoittaa, että esimerkiksi ruotsalainen SVT Play oheispalvelu lisensoitaisiin kokonaisuudessaan Suomeen tekijänoikeusjärjestön kautta. Kyseisessä palvelussa voi olla ohjelmia, joihin suomalainen lähettäjäyhtiö on hankkinut yksinoikeudet Suomen alueella. Sopimuslisenssi romuttaisi siten av-alalla yleisesti käytössä olevan territoriaalisen oikeuksien lisensoinnin. Huomautamme myös, että lähettäjäyhtiöiden on demand-palveluissa on sisältöä, joita ei määritelmien mukaan voida katsoa oheispalveluiksi, esim. video-on-demand only materiaalia tai podcasteja, joita ei ole esitetty lähettäjäryityksen alkuperäisessä lähetyksessä. Näitä sisältöjä ei siten voitaisi myöskään edelleenlähettää osana oheispalvelua.

8.1. Tekijän korvausoikeus ja korvausten kohtuullistaminen

Esitys sisältää muutoksia tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman parantamiseksi hyödyntämissopimuksissa. DSM-direktiivin 18 artiklassa säädetään yleisestä periaatteesta, jonka mukaan tekijä tai esittävä taiteilija on oikeutettu asianmukaiseen korvaukseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä, ja 20 artiklassa korvausta koskevan sopimusehdon sovittelusta muuttuneista olosuhteista johtuen. Voimassa olevan tekijänoikeuslain 29 §:ssä säädetään (direktiiviä laajemmin) kohtuuttoman sopimusehdon sovittelusta, ja pykälän perusteella on mahdollista kohtuullistaa niin alun perin kohtuutonta sopimusehtoa kuin reagoida muuttuneista olosuhteista johtuvaan kohtuullistamistarpeeseen. Näin ollen ehdotetaan vain huomioon otettavien kriteerien laajentamista vastaamaan paremmin direktiivissä lueteltuja arviointikriteerejä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

MTV pyytää, että hallituksen esityksen perusteluja korjataan koskien kertakorvauksia audiovisuaalisella alalla. Hallituksen esityksessä tulisi mainita, että kertakorvaukset ovat av-alalla

toimiva ja hyväksytty käytäntö. Kertakorvausten kohtuullisuuden kyseenalaistaminen asettaisi suomalaiset audiovisuaaliset tuotannot huonoon kilpailuasemaan suhteessa ulkomaisiin tuotantoihin. Tarkemmat perustelut alla.

Audiovisuaalisella alalla globaali sopimuskäytäntö suosii kertakorvauksia. On alalla yleistä tietoa, että globaalien suoratoistojättien palveluissa olevien tuotantojen globaaleista oikeuksista on sovittu kertakorvauksilla. Tyypillisesti tuotantoyhtiö sopii kertakorvauksilla kaikkien teoksessa esiintyvien tekijöiden ja taiteilijoiden kanssa. Audiovisuaalisilla teoksilla on tyypillisesti kymmeniä, jopa satoja, oikeudenhaltijoita ja erillisten esim. rojaltipohjaisten sopimusten tekeminen näissä tapauksissa voisi johtaa kohtuuttomaan hallinnolliseen ja kustannuksiltaan kestämättömään tilanteeseen

Suomalaiset tuotanto- ja lähettäjäyhtiöt toimivat verrattain pienillä budjeteilla: ennakoimattomat kohtuullistamiskustannukset vaarantaisivat toiminnan jatkuvuuden. Mikäli kotimaisten tuotantojen osalta on riskinä, että tehtyihin kertakorvauksia sisältäviin sopimuksiin ei voi luottaa vaan ne voivat jälkikäteen aiheuttaa lisäkustannuksia, johtaisi tämä lähettäjäyhtiöiden osalta helposti ulkomaisten tuotantojen käyttämiseen suomalaisissa palveluissa kotimaisten tuotantojen sijaan.

MTV pitää hyvänä, että palkkana maksetut korvaukset on rajattu kohtuullistamisen ulkopuolelle.

8.2. Tekijän oikeus selvitykseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä

Ehdotetun tekijänoikeuslain 30 §:n tarkoituksena on turvata tekijälle mahdollisuus saada tietoa teoksen kaupallisesta hyödyntämisestä. Kysymys on uudesta, pakottavasta säännöksestä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

MTV kannattaa, että raportointia koskeva lauseke on yleislauseke ja antaa tilaa alakohtaisten käytännösääntöjen synnylle. Lisäksi MTV pitää kannatettavana, että HE-luonnoksessa on sääntelymalli jossa teosten käytöstä ei tarvitse raportoida tekijöille, joiden panos on "niin vähäinen, ettei ole tarkoituksenmukaista tai edes mahdollista antaa kullekin tekijälle yksityiskohtaista tietoa teoksen käytöstä". Tämä vähentää käyttäjien kustannuksia ja hallinnollista taakkaa ja turvaa sen, että myös vähäisen panoksen tekijöille, joille usein maksetaan kertakorvaus, riittää kysyntää kotimaisissa tuotannoissa jatkossakin. MTV ehdottaakin muutoksia perusteluihin koskien liikesalaisuutta ja alilisensinsaaajan raportointia. Tarkemmat perustelut alla.

Teosten hyödyntämistavat ja niistä saatavat korvaukset ovat lähtökohtaisesti lisensinsaajalle liikesalaisuuksia, joiden korkea suoja on turvattava. MTV toivoo esityksen perusteluihin

täsmennystä, että tekijälle teosten kaupallisesta käytöstä raportoitava tieto on lähtökohtaisesti liikesalaisuutta ellei lisenssinsaajan tai alilicenssinsaaja ole tietojia itse saattanut julkiseksi.

Lisäksi MTV esittää, että perusteluissa tuotaisiin selkeämmin esille, että selvityksen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä antaa ensisijaisesti lisenssinsaaja. Vain siinä tapauksessa, että selvitystä ei jostakin syystä olisi saatavilla lisenssinsaajalta, tekijä voisi kääntyä alilicenssinsaajan puoleen. Tällöin kaikkien tekijöiden ja teoksessa esiintyvien taiteilijoiden tulisi esittää pyyntönsä samanaikaisesti. Tämä sen vuoksi, että alilicenssinsaaja ei ole ollut osapuolena tekijöiden ja lisenssinsaajan välisessä sopimussuhteessa eikä voi tietää heidän sopimastaan raportointimenettelystä. Useat yksittäisiltä tekijöiltä ja esittävilta taiteilijoilta eri aikoihin ja eri laajuisina tulevat pyynnöt asettaisivat alilicenssinsaajan kohtuuttomien hallinnollisten haasteiden ja kustannusten eteen, varsinkin tässä tilanteessa kun alakohtaisia käytännesääntöjä ei välttämättä vielä ole olemassa.

8.3. Tekijän oikeus perua oikeudenluovutus

Ehdotetussa 31 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta perua oikeudenluovutus, mikäli teosta ei ole hyödynnetty laissa säädettyssä ajassa. Kysymys on pakottavasta säännöksestä, mistä johtuen nykyiset tahdonvaltaiset, teostyyppikohtaiset säännökset poistettaisiin tekijänoikeuslaista. Ainoana poikkeuksena olisivat elokuvateoksia koskevat säännökset, jotka säilyisivät ennallaan, mutta muuttuisivat pakottaviksi. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

MTV pitää hyvänä, että peruuttamisoikeus koskee vain niitä tilanteita, joissa teosta ei ole lainkaan hyödynnetty. Tämä vastaa myös direktiivin sanamuotoa ja tarkoitusta.

MTV pyytää selventämään pykälään tai vähintään perusteluihin, että 31 §:n peruuttamisoikeus koskee vain tekijän asemassa olevia henkilöitä - ei esimerkiksi esittäviä taiteilijoita ja äänitteen tuottajia, joilla peruuttamisoikeutta ei ole. Vaikka asia käykin ilmi pykälien viittauksia huolellisesti lukiessa, asian kirjallisesti avaaminen tekee lainsäädännöstä selkeämpää tekijänoikeuteen syvällisesti perehtymättömille.

MTV ehdottaa, että direktiivin liikkumavaraa hyödynnettäisiin siten, että peruuttamisoikeutta ei olisi lainkaan, kun kyse on työsuhteessa luoduista teoksista. Käytännössä peruuttamisoikeus voisi johtaa tilanteisiin, joissa MTV:n toimittaja julkaisisi jälkikäteen MTV:ltä julkaisematta jääneitä artikkeleita omissa nimissään tai työntekijä julkaisisi vaikkapa työsuhteessa luomansa Power Point-esityksen ilman työnantajan lupaa. Tällaiset tilanteet voisivat loukata työnantajan brändiä ja olla myös ristiriidassa työoikeudellisten periaatteiden kuten lojaliteettivelvoitteen kanssa. Peruminen, vaikka vain osittainkin, on myös ristiriidassa työsuhteen tarkoituksen kanssa. Työsopimuksessa on voitu

sopia, että kaikki oikeudet siirtyvät työnantajalle. Tämä korvataan palkan muodossa. Työnantajalla tulee olla yksinomainen oikeus työn tulokseen, jos näin on sovittu työsopimuksella.

MTV pyytää vähintäänkin täsmentämään perusteluihin, että peruuttamisoikeuden käyttämisestä huolimatta tulee noudattaa muusta lainsäädännöstä mahdollisesti seuraavia velvoitteita ja rajoitteita teoksen hyödyntämiselle, esimerkiksi työlainsäädännön lojaliteettivelvoite ja kilpailukieltoseikat rajoittavat peruuttamisoikeuden käyttöä.

MTV pitää perusteltuna, että Suomi käyttäisi direktiivissä säädettyä mahdollisuutta säätää siitä, että työsuhteen ulkopuolella luotujen teosten osalta ennakkoon maksettu korvaus tulisi palauttaa tekijänoikeuksien käyttäjille.

8.4. Kustannussopimuksia koskevasta erityissäätelystä

Ehdotetussa 35 – 37 §:ssä säädettäisiin kustannussopimuksista. Säännöksiä on muutettu tavoitteena modernisoida voimassa olevia kustannussopimuksiin liittyviä säännöksiä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.5. Tekijän oikeus rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli

Ehdotetussa 38 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.6. Esittävän taiteilijan yksinoikeuden laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslain 45 §:ää siten, että kuvatallenteelle tallennetun esityksen tekijänoikeudellinen suoja laajenisi vastaamaan lähtökohtaisesti äänitallenteelle tallennetun esityksen oikeuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

MTV katsoo, että DSM-direktiiviin tai verkkolähetysdirektiiviin sisältymättömät lisäykset tekijänoikeuslakiin, kuten näyttelijöille esitettävä uusi oikeus 45 ja 47 §:iin eivät ole perusteltuja

eivätkä hyväksyttäviä. Tekijänoikeuslakiin harkittavat muutokset oikeuksien sisältöön edellyttävät aina kattavaa ja huolellista vaikutusarvioita ja tekijänoikeusmarkkinoiden toimivien kaikkien osapuolten osallistamista ja kuulemista aikaisessa vaiheessa. Nyt tällaista työtä ei ole tehty.

MTV ihmettelee myös, miksi ehdotukseen on suunniteltu kuvatalenteella esiintyvälle taiteilijalle vahvempaa oikeutta kuin äänitalenteella esiintyvillä taiteilijoilla. Käytännössä tämä voisi johtaa esimerkiksi kokonaisen elokuvateoksen jälleenkäytön estämiseen yhden näyttelijän kieltäessä käytön koko teoksen osalta.

8.7. Tekijänoikeuksista vapaista (public domain) teoksista otetut valokuvat (TekL 49 a §, DSM-direktiivin 14 artikla)

Valokuvaajan lähioikeutta ehdotetaan kavennettavaksi siten, että valokuva teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt, ei tulisi valokuvaajan lähioikeussuojan piiriin. Tavoitteena on varmistaa, että toisella suojamuodolla ei voida estää tekijänoikeudesta vapaiden (public domain) teosten käyttämistä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

9.1. "Lyhyet otteet"

DSM-direktiivin 15 artiklan mukaisesta lehtikustantajan lähioikeudesta säädettäisiin tekijänoikeuslain 50 §:ssä. Uudella lähioikeudella suojattaisiin lehtikustantajan oikeutta määrätä lehtijulkaisun saattamisesta yleisön saataviin tietoverkoissa tietoyhteiskuntapalvelun tarjoajan toimesta. Direktiivissä suojan kohde jää jokseenkin avoimeksi, ja suojan kohde on rekonstruoitu siten, että se mahdollisimman hyvin kattaisi sellaiset käyttömuodot (käyttö uutisiseuranta- ja uutiskoostepalveluissa), joita direktiivissä on tavoiteltu. Eräänä haasteena on kysymys siitä, miten tulisi suhtautua direktiivin säännökseen, jonka mukaan suojan piiriin eivät kuulu "erittäin lyhyet otteet tai yksittäiset sanat". Direktiivissä ei määritellä tarkkaa rajaa sille, minkälaiset otteet ovat sallittuja, eikä sellaista aseteta myöskään 50 §:ssä. Sen sijaan säännöksessä lähtökohtana on, että myös epäolennaisten otteiden toistuva käyttö voi loukata tekijänoikeutta, ja sen perusteella on ehdotettu sanamuotoa, joka vastaa nykyistä tietokantasuojaa (tietokantadirektiivissä on vastaavanlainen konstruktio, eli myös tietokannan epäolennaisten osien toistuva käyttö voi kuulua yksinoikeuden piiriin). Valmistelun aikana työpajoissa toivottiin, että ainakin otsikko olisi laissa säädetty "vapaaksi". Jos pidätte tarpeellisena, että laissa säädetään tietty sana- tai merkkimäärä, jonka käyttö olisi aina sallittua, niin minkä pituinen sana- tai merkkimäärän tulisi olla? Miten vastaavasti määriteltäisiin muiden suojan kohteiden (esim. valokuva tai audiovisuaalinen aineisto) osalta sallitun käytön määrä?

-

9.2. Lehden toisintaminen toisessa sanoma- tai aikakauslehdessä (voimassa oleva TekL 23 §)

Valmistelussa on arvioitu, että voimassa olevan TekL 23 §:n säilyttäminen ei ole mahdollista, sillä siinä on olennaisesti kysymys sanoma- tai aikakauslehden kilpailijan (toisen sanoma- tai aikakauslehden taholta, joka on samalla myös tietoyhteiskunnan palvelu) oikeudesta toisintaa sanoma- tai aikakauslehdessä julkaistu artikkeli, joka lienee lähtökohtaisesti laajempi kuin ”erittäin lyhyt ote tai yksittäiset sanat”. Yhdyttekö tähän arvioon? Jos ette, millä perusteilla tulisi katsoa, että kilpaileva sanoma- tai aikakauslehti ei käytä hyväkseen sanoma- tai aikakauslehden tekemiä investointeja sisällöntuotantoon, jonka johdosta uutisartikkelin toisintaminen olisi sallittua suoraan lain nojalla, kun sen sijaan vastaavan pituisen otteen käyttäminen esimerkiksi uutiskooste- tai uutisseurantapalvelussa olisi kiellettyä?

9.3. Internetin hakupalvelut

Direktiivin 15 artiklassa tai sen esitöissä ei ole mainintaa siitä, että sanoma- ja aikakauslehden lähioikeudella olisi vaikutusta internetin hakupalveluihin (esim. Google hakupalvelu, Bing, Ecosia ym). Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että direktiivillä ei ole tarkoitettu olevan vaikutusta hakupalveluiden toimintaan ja että direktiivissä olevaa viittausta siihen, että linkittäminen ei kuulu yksinoikeuden piiriin, voidaan tulkita samansuuntaisesti. Toisaalta direktiivissä ei nimenomaisesti myöskään suljeta pois tämänkaltaisia tietoyhteiskuntapalveluiden tarjoajia yksinoikeuden soveltamisalasta. Onko sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuojan yhteydessä tarpeen ottaa kantaa hakupalveluiden toimintaan? Jos on, miten asiaan tulisi ottaa kantaa esityksessä?

9.4. Tekijöiden osuus lehtikustantajan saamista korvauksista

Ehdotuksen (ja DSM-direktiivin) mukaan tekijällä on oikeus asianmukaiseen osuuteen lehtikustantajan saamista korvauksesta. Tulisiko tekijöiden osuutta määrittellä tarkemmin laissa? Jos katsotte, että tekijöiden osuus korvauksesta tulee määrittellä, tulisiko sen olla prosenttiosuus vai jotain muuta? Minkä suuruinen osuus?

9.5. Tarve sopimuslissenssisäännökselle tekijöiden korvausosuuden hoitamiseksi

Sanoma- ja aikakauslehdet sisältävät suuren määrän eri aineistoja. Jotta lehtikustantajat välttyisivät neuvottelemasta kunkin tekijänoikeuden haltijan kanssa erikseen asianmukaisista korvauksista, voi olla molemmille osapuolille helpompaa, että asia hoidettaisiin sopimuslissenssisäännöksellä joka mahdollistaisi sen, että lehtikustantaja voisi neuvotella yhteishallinnointiorganisaation kanssa keskitetysti korvausosuudesta ja korvaukset tilitettäisiin organisaation kautta tekijänoikeuden haltijoille. Pitäisikö lakiehdotukseen lisätä asiaa koskeva sopimuslissenssisäännös? Voitte halutessanne perustella kantaanne lyhyesti vastauksenne yhteydessä.

Jos yllä oleva vastauskenttä loppui kesken, voitte jatkaa tässä.

9.6. Sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuoja - arvio ehdotetusta TekL 50 §:stä kokonaisuudessaan

Arvioikaa nyt ratkaisua kokonaisuudessaan. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja tai muutosehdotuksia

Suomessa säädettävän lainsäädännön tulisi olla medianeutraalia. Tämä tarkoittaa, että kaiken lainsäädännön tulisi kohdella samalla markkinalla toimivia eri medialajeja neutraalisti. Nyt luotu konstruktio näyttäisi palvelevan ainoastaan sanoma- ja aikakauslehtikustantajia, vaikka yhtälailla esimerkiksi MTV Uutiset luo tekstipohjaisia uutisia, joita hyödynnetään vastaavalla tavalla kuin sanoma- ja aikakauslehtien uutisia.

Huomautamme, että DSM-direktiivin johdantolauseen 56 mukaan lehtijulkaisun määritelmään piirin kuuluvat myös uutissivustot, esimerkiksi MTV Uutiset-sivusto. Lisäksi DSM-direktiivin 2 artiklan 4 kohdassa lehtijulkaisu on määritelty nimenomaan julkaisuksi, ei "lehdeksi" kuten nyt on tehty esitysluonnoksen 50§:ssä. Näkemyksemme mukaan DSM-direktiivin tarkoituksena oli säätää ko. artiklasta medianeutraali.

Pyydämme, että lehtikustantajien oikeutta koskevaa pykälää muutetaan medianeutraaliksi siten, että myös uutissivustot ovat oikeuden piirissä.

10.1. Onko ratkaisussa riittävästi huomioitu eri perusoikeuksien välistä tasapainoa?

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien vastuusta säädettäisiin tekijänoikeuslain uudessa 6 a luvussa. Sen mukaan verkkosisällönjakopalvelun tarjoaja olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, joka aiheutuu siitä, että sisällön tuottaja (direktiivissä käytetään ilmaisua "käyttäjä") on tallentanut palveluun aineistoa, joka loukkaa tekijänoikeutta. Palvelun tarjoaja ei kuitenkaan olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, jos palvelun tarjoaja on ryhtynyt asianmukaisiin ja oikeasuhtaisiin toimenpiteisiin luvan hankkimiseksi tekijältä tai estänyt tekijän tai tämän puolesta toimivan pyynnöstä pääsyn tekijänoikeutta loukkaavaan aineistoon. Direktiivin mukaisilla säännöksillä vahvistetaan tekijänoikeuden toimeenpanoa verkkosisällönjakopalveluissa ja tekijän mahdollisuutta määrätä teoksestaan. Direktiivin vaatimusten mukaisesti säädettäisiin siitä, miten tulisi välttää sitä, että estetään pääsy tekijänoikeutta loukkaamattomaan aineistoon, sekä keinoista, joilla direktiivin vaatimusten mukaisesti parannetaan sisällön tuottajien oikeusturvaa. Direktiivin sääntely on hyvin perusoikeusherkkää ja direktiivin toimeenpanossa on otettava huomioon tekijöiden omistusoikeus, palvelun tarjoajien elinkeinovapaus ja sisällön tuottajien sananvapaus. Direktiivin toimeenpanossa on pyritty perusoikeusmyönteiseen ja eri perusoikeuksien välistä tasapainoa huomioivaan täytäntöönpanoon. Onko tässä tavoitteessa onnistuttu yleisellä tasolla? Ellei, millä perusteella katsotte, että ehdotettu sääntely on perusoikeuksien vastainen?

Ei

Tässä voitte perustella tarkemmin. Perustelkaa mielellään viittaamalla siihen perustuslakivaliokunnan, EU-tuomioistuimen tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuun, johon tukeudutte. Kertokaa myös, miten esitystä tulee mielestänne korjata, ja perustelkaa muutosehdotukset perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

10.2. Sananvapautta koskevien tekijänoikeuden rajoitusten vahvistaminen (uusi TekL 23 §)

Ehdotetussa uudessa 23 §:ssä säädettäisiin oikeudesta käyttää teosta toisessa teoksessa, eli tarkemmin sanottuna mahdollisuudesta käyttää teosta karikatyyrissä, parodiassa ja pastississa sekä teoksen satunnaisesta sisällyttämisestä toiseen teokseen. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

10.3. Pykäläkohtaiset huomiot uudesta 6a luvusta

a. TekL 55 a §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuusta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

b. Ehdotetussa 55 b §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan tiedonantovelvoitteesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

c. Ehdotetussa 55 c §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta estää yleisön pääsy aineistoon. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

d. Ehdotetussa 55 d §:ssä säädettäisiin kiellosta esittää perusteettomia poistovaatimuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

e. Ehdotetussa 55 e §:ssä säädettäisiin sisällön tuottajalle annettavasta ilmoituksesta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

f. Ehdotetussa 55 f §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta tarjota keinoja erimielisyyksien selvittelyyn palvelussa. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

g. Ehdotetussa 55 g §:ssä säädettäisiin palauttamispyyntöä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Emme osaa sanoa

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

h. Ehdotetussa 55 h §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnasta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

i. Ehdotetussa 55 i §:ssä säädettäisiin asian käsittelystä tekijänoikeusriitalautakunnassa. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

j. Ehdotetussa 55 j §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnan ratkaisujen julkisuudesta. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

Emme osaa sanoa

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

k. Ehdotetussa 55 k §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

l. Ehdotetussa 55 l §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

m. Ehdotetussa 55 m §:ssä säädettäisiin riitojen käsittelyä koskevista sopimusehdoista. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Suhtaudumme neutraalisti

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

11.1. Neuvottelumekanismi (13 artikla)

DSM-direktiivin 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuus saada apua puolueettomalta elimeltä tai sovittelijalta sopimusneuvotteluissa audiovisuaalisten teosten saattamiseksi yleisön saataviin tilausvideopalveluissa. Valmistelussa on arvioitu, että lainsäädäntömme ei aseta esteitä sille, että osapuolet, joilla on lisensointiin liittyviä vaikeuksia, voivat saada apua sopimukseen pääsemiseksi, esimerkiksi sovittelijoilta asianajajaliiton kautta tai Keskuskauppakamarin sovittelijoilta? Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

-

11.2. Kustantajan oikeus hyvityksiin (16 artikla)

DSM-direktiivin 16 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kustantajalla on oikeus osuuteen siirrettyjen oikeuksien nojalla maksetuista hyvityksistä. Tekijänoikeuslain 19 §:n mukaan tekijä ei voi luovuttaa toiselle oikeuttaan lainauskorvaukseen, eikä oikeus lainauskorvaukseen siirry kustantajalle kustannussopimuksen nojalla. Vastaavasti tekijänoikeuslain 26 a §:ssä säädettyä hyvitystä yksityisestä kopiointista maksetaan vain alkuperäisille oikeudenhaltijoille, eikä hyvitykseen ole subjektiivista oikeutta. Valokopiointia koskevan tekijänoikeuden rajoituksen nojalla kerättävät korvaukset maksetaan käytännössä yhteishallinnointiorganisaation tilityssäntöjen perusteella, mikä mahdollistaa myös korvausten maksamisen kustantajille. Valmistelussa nykytilannetta ei ole pidetty tarpeellisena muuttaa. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

-

11.3. Vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely (DSM-direktiivin 21 artikla)

DSM-direktiivin vaihtoehtoista riitojenratkaisumenettelyä koskevan 21 artiklan osalta ei ehdoteta muutoksia voimassaolevaan tekijänoikeussäätelyyn. Valmistelussa on katsottu, että nykyinen lainsäädäntö ei aseta esteitä vapaaehtoisten vaihtoehtoisten riidanratkaisumenetelmien käytölle ja sille, että tekijä tai esittävä taiteilija voisi valtuuttaa esimerkiksi tekijöitä tai esittäviä taiteilijoita edustavan organisaation toimimaan puolestaan myös vapaaehtoisessa vaihtoehtoisessa riidanratkaisussa, kuten välimiesmenettelyssä tai sovittelussa. Yhdyttekö tähän näkemykseen? Jos ette, miksi?

-

12.1. Kuvailu tekijänoikeusjärjestelmän yleisestä merkityksestä

Esityksen vaikutusarvioinnissa (luku 4.2.) on kuvailtu tekijänoikeusjärjestelmän merkitystä yleisesti. Kuvailuun ei ole lisätty sellaista taustatietoa, joka ilmenee jo HE-luonnoksen 1 ja 2 luvusta, joissa kuvaillaan direktiivien sisältöä ja kansallista sääntelytarvetta. Kuvailuun on sisällytetty tekijänoikeusjärjestelmän kansantaloudellista merkitystä, tekijänoikeuden merkitystä luovien alojen ammattilaisten ja luovien alojen yritysten kannalta, sekä laajemmin osana yhteiskunnan tiedonvälitystä ja innovaatioiden edistämistä. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

12.2. Ehdotusten vaikutukset asiaryhmittäin

a. Tekijänoikeuden rajoituksia ja sopimuslisenssiä koskevat ehdotukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

b. Sopimusehtojen sääntelyyn (tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asema sopimussuhteissa) liittyvien muutosten vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

c. Tekijänoikeuden lähioikeuksiin ehdotettujen muutosten pääasialliset vaikutukset (esittävien taiteilijoiden suojan laajentaminen, lehtikustantajan lähioikeus). Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

d. Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuuta koskevan sääntelyn vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

Yhdymme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

13. Kysymyksiä perusoikeusarvioinnista

HE-luonnoksen 12 luvussa esitystä arvioidaan perusoikeuksien toteutumisen ja lainsäätämisyjärjestyksen kannalta. Onko analyysissä puutteita, esimerkiksi puuttuuko sellaista perustuslakivaliokunnan tai EU-

tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, joka olisi asian arvioimisessa tarpeen ottaa huomioon? Jos puuttuu, mitä tulisi lisätä?

-

14. Muut yksityiskohdat, joista haluatte lausua

Onko esityksessä muita yksityiskohtia, joita haluatte kommentoida, kuten siirtymäsäännökset, lakien voimaantulo, lain seuranta ja toimeenpano tai jotain muuta vastaavaa?

-

Yhteenvedo keskeisistä huomioista

Tässä voitte halutessanne esittää lyhyen yhteenvedon lausuntonne keskeisistä huomioista ja kannanotoista.

MTV kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta, jota MTV pitää pääosin hyvin valmisteltuna. Yhteenvetona lausumme seuraavaa:

Sopimusvapaus on tärkeä perustuslakiin kirjattu perusoikeus. MTV pitää perusteluna, että tahdonvaltaisuus on säilytetty oikeuden luovutusta koskevissa pykälissä niiltä osin kuin se on DSM-direktiivin perusteella mahdollista ja siten sopimuksella poikkeaminen on mahdollista lukuunottamatta ehdotettuja pykäläiä 30, 31, 38 ja 40. Sopimusvapaus kuitenkin vaarantuu pahasti, jos esim. alalla vakiintuneiden kertakaikkisten korvausten kohtuullisuus kyseenalaistetaan hallituksen esityksen perusteluissa.

Direktiiviin sisältyvät lisäykset kuten näyttelijöille asetettava uusi yksinoikeus 45 ja 47 §:iin sekä oheispalveluiden edelleenlähettämiseen liittyvä sopimuslisenssi eivät ole perusteltuja ja vaatisivat vaikuttavuusarvion tekemistä. Muutosten harkitseminen tekijänoikeuslain säännöksiin monimutkaisessa, digitalisoituvassa ja kovassa kv-kilpailuissa olevilla markkinoilla edellyttää erityisen kattavaa ja huolellisia vaikutusarvioita. On selvitettävä ja kuvattava millaisia vaikutuksia säännösten mahdolliset muutokset aiheuttavat erilaisissa käyttöyhteyksissä ja arvoketjuissa ja miten muutokset vaikuttavat sisältöjen käyttömahdollisuuksiin sekä millaisia vaikutuksia muutoksilla on sisältöjä käyttäville yrityksille Suomessa ja eri aloilla sekä kuluttajille.

Oikeuksien luovutus sopimukset ovat keskeinen osa MTV:n liiketoimintaa. On erittäin tärkeää liiketoiminnan ennustettavuudelle, että tehtyihin sopimuksiin voidaan luottaa. Audiovisuaalisella ja televisioalalla luovutus sopimukset perustuvat pääosin kertakorvauksiin ja lisääntymässä ovat suorat sopimukset oikeudenhaltijoiden kanssa ilman välikäsiä. MTV pitää erittäin tärkeänä, että alkuperäistä ja edelleenlähettämistä koskevista pykäläistä käy selvästi ilmi, että suora sopiminen on ensisijaista sopimuslisenssin ollessa toissijainen vaihtoehto.

Lähettäjäyhtiön signaali oikeuteen ei tule säätää rajoitteita.

Roth Taina
MTV Oy